

Интригуващи са и въпросите за модерните подходи в професионалните журналистически стандарти и етика. Например Раковски откроява въпроса за етиката непосредствено под названието на вестника му „Дунавски лебед“ - там пише: „всяка общополезна дописка приема ся свободно без заплата, а дописка коя до кача личности и употребява поругателни изражения, не е приемната.“³⁴ Левски много остро реагира на започналия да си пробива път невъздържан тон в българската преса: „Па сега няма и „Свобода“³⁵, през когото да си описвате маскърльците, да ни види Европа [и] всичка България кои сме ние - деловодителите, дето искаме да венчаем отечеството си с[ъс] „златна свобода“? [...] Ето ти и обнародване из вестниците: ту тоя, ту оногози, онзи тогова, най-послед до[й]де и на дуел да ся поканяте; срещу такова нашите българи го казват „говна и помия“.“³⁶

Любен Каравелов особено се вълнува и от нравствените аспекти на призиваните да са носителите на модерността. „...Бездарните писатели, неспособните вестникари, полуобразованите учители, „безглавите“ публицисти са морални убийци.“³⁷ „Аз желая на нашите вестници повече добросъвестност, повече патриотизъм и повече определеност; а на редакторите им повече размишление, повече здрави мисли и по-малко жадност за пари.“³⁸

Христо Ботев осъжда онази „разноцветна, но едномисляща журналистика, която вади своите новини из калта...“³⁹ Първият брой на последния вестник, който създава той като част от комуникационната си стратегия, е „Нова България“ (Букурещ, Гюргево, 1876-1877) - с название -програма⁴⁰. Чак до 9 септември 1944 г. сред около 10 270-те⁴¹ ни периодични издания най-често срещани в названията им са производни на „български“ и на „нов“⁴². Колкото и да е рисковано обобщението върху такива схематични данни, то съвпада в разглеждания период с открояващи се доминанти в нашето развитие: възстановяване на българската държава, стремеж към укрепването ѝ, амбициозно догонващо развитие.

Днес мястото на журналистиката, на медиите, би трябвало да е на посредник между управлявани и управляващи. Но натоварването на журналистиката, на медиите с неприсъщи функции води до дисфункционалност, „овластяването на медиите ги ликвидира като медии“⁴³. Четвъртата власт не би трябвало „да си размества шапките“ с останалите три власти - изпълнителната, законодателната и съдебната. Издърпването на журналистиката към тях става на каишката на властта⁴⁴ (политическа или икономическа и финансова; по-точно икономическа и финансова през политическата). Чрез абсолютизирането на пазара (информацията е човешко право, а не стока). Чрез произвеждането на псевдосъбития (журналистиката трябва да прави интересно важното, а не интересното - важно). Чрез